

Vzpomínky na prof. RNDr. Jaroslava Květinu, DrSc., Dr.h.c.

Dne 17. července 2022 odešel vzácný člověk, úžasný učitel, skvělý farmaceut a vědec pan profesor Jaroslav Květina, který se velmi zasloužil o československou farmacii, klinickou farmakologii a farmacii. Dokázal zvládnout i neuvěřitelnou lékařskou kariéru a byl příkladem pro mnohé z nás.

Profesor Jaroslav Květina byl osobností, která od druhé poloviny minulého století výrazně ovlivnila lékové obory ve vědě, ve vysokoškolském vzdělávání a ve zdravotnické praxi. Je zakladatelem Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové, ustavené v roce 1969.

Již za jeho dvacetiletého působení ve funkci prvního děkana se škola stala významnou uznávanou vědeckou a vzdělávací institucí, připravující farmaceuty nejen pro tradiční lékárenství, ale i jako vysoce erudovaných odborníků pro celou šíři farmaceutických věd – od navrhování chemických struktur potenciálních léčivých látek až po sledování jejich žádoucích a nežádoucích účinků a po studium jejich osudu v organismu.

Vytvořil vlastní mezinárodně uznávanou vědeckou školu, zaměřenou na racionalizaci přenosu výzkumných terapeutických poznatků z před-klinických pokusů do klinické praxe. V roce 1975 získal titulu doktora lékařských věd. Ve stejném roce byl po jmenovacím řízení na Univerzitě Karlově jmenován profesorem.

K jedné z jeho největších zásluh patří vytvoření koncepce klinické farmacie jako nového vědního a praktického oboru, jehož smyslem je specializace části farmaceutických absolventů jako odborných poradců pro léčivé terapie ve zdravotnickém terénu.

Podarilo se mu vytvořit nejen vzdělávací systém pro klinicky směřované farmaceuty, ale propracoval a realizoval i celostátní servis

účelné farmakoterapie s dominantní úlohou klinicky atestovaných farmaceutů. Stal se tak iniciátorem praktické klinické farmacie v celoevropských konsekvencích.

Na brněnské Farmaceutické fakultě působil od roku 1992 až do roku 2020 jako externí profesor a garant výuky humánní farmakologie a toxikologie a v postgraduálním doktorském studiu byl předsedou oborové rady pro farmakologii a toxikologii.

Od roku 1995 jsou každoročně pořádány při příležitosti jeho narozenin diskusní fóra, která jsou od roku 2010 nazývána „Květinovým dnem mladých farmakologů a toxikologů“.

Kromě spontánních projevů úcty se profesoru Květinovi dostala i řada formálních vysokých ocenění: v minulosti byl zvolen akademikem ČSAV, v roce 2000 byl vyznamenán čestným doktorátem brněnské Veterinární a farmaceutické univerzity, ve stejném roce čestným titulem „emeritní profesor Karlovy Univerzity“, v roce 2005 byl zvolen členem České lékařské akademie. Byl čestným členem řady institucí (např. České lékařské společnosti J. E. Purkyně, České farmakologické společnosti, České farmaceutické společnosti, České lékárenské komory, Slovenské farmaceutické společnosti, Francouzské farmakologické společnosti, Italské lékárnické asociace) a nositelem desítek čestných medailí našich a evropských univerzit a fakult (mimo jiné Univerzity Karlovy, Komenského, v Padově, v Miláně, ve Wroclawi).

Ve svých devadesáti jedna letech působil profesor Květina i nadále jako vysokoškolský pedagog a jako neúnavný badatel ve své experimentální farmakologii. Vychoval celou řadu vědců (farmaceutů a i lékařů), kteří rozvíjejí jeho myšlenky, a zastávají či zastávali významné posty v českém vysokém školství

a v české a zahraniční vědě a šíří tak dál jeho poznatky a jeho principy objektivní a etické vědecké práce.

Na závěr se pokusím o heslovitou charakteristiku osobnosti Jaroslava Květiny: badatelská invenčnost, široké metodické vybavení, nadání pro bezprostřední výzkumné aplikace, uznávané didaktické vlohy, vynikající manažerské schopnosti, slušnost a mezilidská obětavost.

V osobě profesora Květiny ztrácí česká farmaceutická, farmakologická, lékařská a akademická obec vzácnou osobnost, skvělého vědce, učitele a mentora ale hlavně úžasného člověka. Prof. Květina se nesmazatelně zapsal do medicínského života a my všichni, kteří jsme zde zůstali, budeme dále pokračovat v jeho díle. A já mu osobně děkuji za naše přátelství a odborné rady.

prof. MUDr. Jiří Vítovec, CSc.

*1. interní kardiologická klinika
LF a Ústav farmakologie a toxikologie FaF,
Masarykova univerzita, Brno*